



Ако се буду поштовали Устав и закони подразумева се да ће избори бити расписани на целој територији Србије, одговорио је министар за Косово и Метохију Горан Богдановић прошле недеље када га је посланица из јужне покрајине питала да ли ће се српски избори одржати и на КиМ. Министар није могао другачије да одговори Стојанки Петковић, посланици УРС-а, јер је дужан да поштује Устав и законе, по којима је КиМ саставни део Србије, али ће се о овој обавези власти вероватно још „већати” у надлежним политичким форумима.

Јер спровођење локалних избора на територији КиМ, односно формирање локалних самоуправа на основу избора које расписује Београд, директно је супротно условима које је Берлин поставио пред Србију за стицање кандидатуре. Заправо избори на КиМ били би „прст у око” Ангели Меркел која је у октобру у Београду затражила укидање „паралелних институција” на северу Косова. Преговарач Београда Борислав Стефановић је прекјуче објаснио да се ту, по правилу, мисли на „безбедносне структуре, локалну самоуправу, суд”.

Још би се ове две одлуке – о испуњености услова за добијање кандидатуре за чланство у ЕУ и о расписивању избора у Србији (парламентарних и локалних) могле у потпуности подударити. Наиме, крајњи рок за одржавање избора је 6. мај 2012, што значи да морају бити расписани најкасније првих дана марта, а управо тада се очекује и одлука Европског савета.

„Ако се држава Србија одлучи да распише изборе који ће се одржати и на територији Косова, односно на северу Косова, онда то значи да је то политички став који тешко да може да наиђе на разумевање званичног Берлина, који инсистира на укидању паралелних институција. А то технички значи две ствари – престанак финансирања тих институција и њихову политичка делегитимизација, односно изостанак демократског легитимитета стеченог на изборима”, оцењује политички аналитичар Дејан Вук Станковић.

Како објашњава, ЕУ од Београда очекује да неорганизовањем избора и суспендовањем једног дела финансијских средстава институцијама на северу, покаже спремност да те институције уклања. Ако тај услов не буде био испоштован, постоје само теоријске

могућности да добијемо кандидатуру у марту, сматра он.

Министар Богдановић је казао да би „требало да се промене и Устав и закони ” да би се одустало од нечега што се дешавало 2008. године када су одржани претходни избори који су спроведени и у јужној покрајини. Станковић указује на чињеницу да се ситуација променила за ове четири године, да је Брисел сада изричит у поменутих захтевима и да се стога може поставити питање да ли ће међународна заједница, пре свега Еулекс, допустити да се ти избори одрже.

То ће бити једно искушење за власт, а то искушење треба да да одговор на питање да ли је оно што говоре о КиМ искрено или наша замка да преваримо сами себе, указује Зоран Ивошевић, професор Правног факултета Универзитета Унион.

„У нашем Уставу пише да су Косово и Метохија саставни део Србије и без обзира на све околности, па и на одлуку о кандидатури, било би несхватљиво да заобиђемо КиМ при расписивању избора. Нисам, међутим, сигуран да и званична политика тако мисли, свеједно што се многи куну да је то тако, чим та дилема постоји”, истиче он.

Према његовом мишљењу, избори се морају расписати и за територију КиМ без обзира на све околности и на то што ће се време избора поклопити са кризним временом нашег пута у ЕУ. Он је уверен да већина грађана Србије „никако не би волела да се улазак у ЕУ купи тако великом ценом – жртвовањем дела територије”.

„Ако не бисмо расписали изборе, онда не можемо ни да полажемо право на КиМ. Сада ћемо видети колико је ово питање, које је суштинско, довољан разлог да политичари буду искрени”, наглашава Ивошевић.

И он и Дејан Вук Станковић мисле да ће избори бити расписани, јер се супротан потез не може очекивати у предизборној кампањи. Станковић подсећа да ни актуелна политика према Косову није редефинисана, а нису створени ни предуслови да се о томе озбиљно разговара.

Питање избора на КиМ је, по његовом мишљењу, тест за то да ли је Србија политички спремна да добије кандидатуру или не. Као што је тест био и буџет Србије за 2012, у коме није експлицитно речено да се укида финансирање оних институција које су за званични Брисел, односно Берлин, неприхватљиве. Какве су, ипак, шансе да Брисел сада буде мање строг него 9. децембра?

„Све оно што се догађало у последњих неколико месеци јасно сугерише да неће бити гледано кроз прсте када је реч о европским захтевима. Овог пута су захтеви врло јасни и неподложни релативизацији – да би добили кандидатуру мораће пре тога јавно да кажу да ли прихватају тај услов постепеног укидања паралелних институција. Неће се веровати на реч, тражиће се конкретна дела. Уосталом, за кандидатуру у децембру није био довољан дијалог, били су потребни резултати тог дијалога”, закључује Станковић.

Ј. Церовина – Б. Баковић

(Политика)